

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
LEI 2,60 ANUAL
ABONAMENTELE SE FAC
NUMAI PE UN AN

COLABORATORII ACESTUI NUMĂR

I. Foti, Gabriella I. A. Vuculescu, Const. A. I. Ghica, Smara, H. Hortopan,
L. Iliescu, Stelian Vasilescu, Ion Scăenaru, M. G. Samarineanu, N. Ținc, etc.

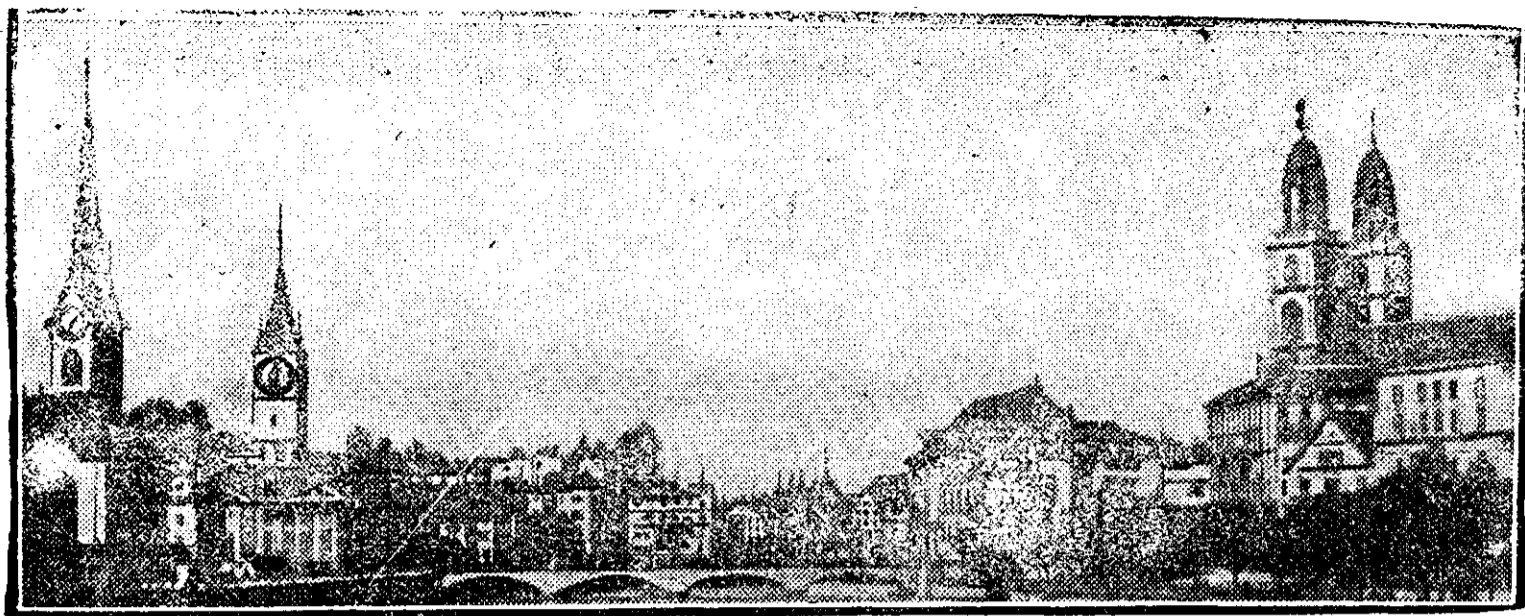
ANUNCIURI

LINIA PE PAG. 7 și 8

BANI 20

M. S. Regina și A. S. R. Principesa Elisabeta împărțind ajutoare săracilor din P.-Neamț

Orașul Zurich (Elveția)

DIN LITERATURILE BALCANICE

Poeți neogreci și poeții noștri dialectali

de I. FOTI

Din vremuri străvechi Peninsula Balcanică a fost străbătută de nenumăratele turme ale celnicilor români.

Puhoiul de barbari ce s'a năpustit asupra împărăției bizantine (mai ales în secolul al VIII-lea) a împins spre sud triburile nomade de ciobani din munții Emului, silindu-i să se întărească pe aceștia din urmă în cetățile naturale ale munților Macedoniei, Epirului și ale Tesaliei. În aceste ținuturi păturoase, Aromânii s'au constituit în stăpânire (căpitane) puternice, temute chiar de oștirile formidabile ale osmanliilor.

Uitați aproape prin piscurile de munți, prin văile bogate în pășuni, ei au dus o viață patriarhală, senină și curată în deravani, luptându-se arare ori cu dușmanii de altă lege cari îi urmăreau mereu dela Răsărit și dela Nord!

Această viață a dăinuit până la începutul secolului trecut când a aprut pe scena Epirului faimosul Ali din Tcheleu, pașă al Ianinei, care a nimicuit prin atăturarea fanatizmului brutal și lașului al albanezilor musulmani toate privilegiile aromânilor, reducând o parte din ei la uzilitoare stare de raiale. El a distrus enteritatea cetatei Suli, ducând în robie pe locuitorii ei, și a nimicuit prin loce și sabie marile orașe aromânești: Moscopolea, Linătopea, Nicleuța și a provocat pentru susținerea și realizarea ambiției sale nefericite sângeroasa revoluție dela 1821, trimițând agoni de-ai lui până la Iași și Chișinău, prin toată Peninsula Balcanică, spre a provoca o conflagrație generală în Imperiul otoman — împotriva Sultanelui — și profitând de împrejurări să se proclame rege independent al Albaniei, Epirului și al Greciei.

Planurile lui însă au căzut: s'a prăbușit și el la urmă, atras în cură de imperiații, cari l-au cucerit — dar urmările rebeliunii lui au fost funeste pentru Aromâni.

Armatele lui Kursid pașă, cari au venit să pedersesă pe Ali pașă, au adus la sașă de lemn pe toți celnicii aromâni și au cucerit cărușile Epirului și ale întregii Grecii.

Armatolii — apărători locali recrutați printre aromâni, servind în loc de jandarmerie — cari mai rămăseseră teferi de cruzimea lui Ianinei cu toată puterea vitejilor căpitani din Suli, Mareu și Kișu Boțari, Lambru Giavella, împreună cu toți capii, din Tesalia, Odiseu din Acarnania, Colocotroni, Atanasie Diacon, etc., — toți români de origine — s'a retras în munți, luptând

pentru cruce și pentru independența Greciei.

Din această epopee sângeroasă s'a născut o poezie populară greco-română de o frumusețe și de o energie neînchipuită. În jurul acestor evenimente s'a grupat un ciclu de legende care de care mai frumoase, de unde s'au inspirat mai toți poeții Greciei moderne. Ca epizoade a luptelor pentru independență se pot cita admirabilele poeme ale lui Aristotel Valaoriti, Atanasie Diacon și Kira Frosina, niște adevărate mărgăritare ale literaturii neogrecești. Energia care respiră prima poemă, accentele puternice ale eroilor Atanasie Diacon și Odiseu din Acarnania, mândria brutală a învingătorului Omer-Vrioni, sunt redată cu o putere remarcabilă de desen și de expresie. Nicăieri, nu găsești mai bine viața haiducilor aromâni de atunci ca în poemele lui Valaoriti.

Pe de altă parte viața păstorilor din Pind din vremile liniștite și patriarhale le zugrăvește cu tot atâta putere și artă un alt poet grec de origine românească, Zalacosta din Siracu: „Crivățul care înghiață mieii”, „Mama”, „Tânăra murindă” sunt capodopere de simțire concentrată, de iubire a naturii și a munților pe unde au trăit părinții și copilăria lui.

Kira Frosina are subiectul următor: epizodul este istoric. Frosina și alte 17 tinere-mame au fost înecate în lacul Ianinei din ordinul vizirului Ali-Tepelen. Scriitorul francez Fenqueville, consul al Franței la Ianina, pe acea vreme, ne descrie astfel tragedia eveniment:

„Frosina era fiica unui bogătos din Ianina și era de o frumusețe răpitoare. Ali o-zărise într'un rînd și părinții ei s'o scapă de lubricitatea cunoscută a tiranului — au măritat-o

cu un comerciant tânăr. Din căsătorie a avut doi copii.

Din nevoi familiare bărbatul Frosinei a plecat la Venetia și ea rămânând singură a cedat insistențelor de curtoazie ale mândrului și ale frumosului Muctar pașă fiu al lui Ali pașă. Ali știa acest lucru și vroia să găsească un mijloc de a depărta pe fiul său dela obiectul patimei sale arzătoare. Răscoala valiului din Rumelia și dorința exprimată de Sultan ca Ali să-i vie în ajutor cu cinci-spre-zece mii de oameni a fost motivul bine ales pentru îndepărtarea lui Muctar, care a plecat pe câmpul de luptă în fruntea oștirii sale, cu toate regretele ce lasă în urmă.

Frosina a respins propunerile injositoare ale lui, care vroind să-și răzbune mândria nesocotită, a dat poruncă creaturilor sale Tahir-Abas și Atanasie Vaia ca s'o înecă în lac, împreună cu șapte-spre-zece neveste de curind măritate din cele mai nobile familii ale Ianinei. Se zice că ura și mânia lui îl exasperaseră într'atâta, în cât a omorât cu propria sa mână pe mai mulți cetățeni cari i-au eșit în drum, rugându-l ca să revie asupra ordinului firos.

Acesta-i epizodul istoric pe care îl tratează în versuri Valaoriti. Caracterul lui Ali este redat în toate manifestările sale diverse, când brutal, când viclean, când înțelept, când denotând o voință uriasă, totdeauna crud, lubric la culme și paffitor al averii altora. Tahir Abas ni este descris ca un servitor demn de stăpânul său și minunat prins în cadrul său de slugă credincioasă și feroce în executarea poruncilor tiranului.

Frosina e blândă și resemnată până la sfârșit. Nepotrivirea de vârstă dintre ea și bărbatul ei o împinge spre panta fatală e a iubi pe mândrul și pe cavalereseul Muctar. Aceeași femeie care s'a aruncat în brațele omului de altă credință, își suportă cu eroism martiriul și-și face datorita de creștină-mucenică, care a păcătuit, când bătrânul și detestatul Ali încearcă și el s'o seducă.

Am insistat asupra acestei poeme.

fiindcă este cea mai frumoasă din literatura neogreacă, atit prin conținutul caracterelor bine încheiate, cât și prin minunatele descrieri despre natură prin averea frumuseții munților și a țărilor locuite de Aromâni.

Studiind cu de-amănuntul poezia populară neogreacă, constatăm că influența elementelor suflatești și de expresie aromânești constituie fondul principal și farmecul lor cel mai deosebit; iar numele lui Valaoriti, Zalacosta, Vlahos sunt cele mai mari în literatura Greciei moderne.

Asupra poeziilor aromâni cari au scris în dialectul lor, vom vorbi într'un număr viitor.

Pentru moment trebuie să constatăm că era natural ca influența aromânească atât în poezie, cât și în literatură să fie covârșitoare.

Grecii propriu ziși ajunseseră politicește la tristă situație de raiale, neputând face nici o mișcare; atunci ochii clerului grec din Fanar s'au întors spre populația aromână, care avea privilegiile multe în imperii, era bogată și ținea încă în mâini puternica armă a căpitănelor, despre cari am vorbit la începutul acestui articol. Astfel căpitani aromâni au creat Grecia de astăzi.

Pe de altă parte singurii aromâni, oameni cu dare de mână, celnici sau negustori, puteau să-și învețe la școli pe copiii lor așa că și în fruntea mișcării culturale ca și cele politice s'au pus tot aromânii.

Rolul lui Coteli, Heraceli și alții sînt în deosebit cunoscute în istoria Greciei moderne.

Dar această înfrînțire a sufletului grecesc mort aproape, prin elemente aromânești n'a durat multă vreme. Dascălii ruginiți s'au străduit să dovedească cu argumente nefăcșite că actualii greci descind direct din Pericles și din Platon, creând o limbă artificială, iar literatura marilor aromâni e considerată ca scrisă în limba populară.

Literatura neogreacă de astăzi e scrisă într'o limbă moartă, cum e nu o înțelege poporul. În mod fatal, nu o înțelege poporul. În mod fatal, grecii vor reveni la tradițiile create de Aromâni, mai curând, sau mai târziu.

RUGA PRUTULUI

Curge Prutul jos, spre vale,
Curge încet, murmurător,
Pe tot cursul lui e jale
Și oftat adine de dor.

Apa lui frumoasă, dulce,
Cum era și n'atle dați,
Acum jale ne aduce
Și potop de răutăți.

Din izvorul lui, din munte,
Pân' la marea lucitoare,
Gemete ne-aduce crunte
Și suspine rugătoare.

Și tot murmură, se roagă
Pe la toți în drumul său,
Și tot spune: Mamă dragă,
Milă aibi de-odorul tău.

Florica Ch. Dragomirescu

A apărut:

Getta

roman sentimental

de V. MESTUGEAN

Prețul 1.50 — Editura Bibliotecii Steinberg

CINEMATOGRAFUL

Fusesem la cinematograful pe vremea când abia începuse și din diferite cauze nu l-am mai văzut până acum vre-un an. Citeam distrat afișele pe stradă, sau reclamele din ziare, auzeam de artiști și artiste celebre, dar nu mă duceam la cinematograful, cum de altfel nu mă duceam nici la teatru.

De un an de zile încoace am început să cunosc cinematograful și vă mărturisesc că nu-mi pare rău.

Atunci când sunt obosit de lucru și nu vreau să mă gândesc la nimic, mă duc la cinematograful. Evit, bine înțeles, piesele cu artiști celebri, aleg ceea ce e dor mișcare. Nu mă interesează veșnicele scene de isterie ale artistelor celebre, de ele sunt sătul; artiștii buni încearcă să redea realitatea și nu de realitate avem nevoie, de oarece cruda realitate o vedem și o simțim la fiecare pas.

Cei cari au ajuns la patruzeci de ani, au apucat în copilăria lor faimoasele melodrame, piese care azi nu se mai joacă la teatru. Dar melodramele s'au răzbunat, ele au apărut la cinematograful și când după fiecare act de alăția mii de metri, se face lumină, doamnele și domnișoarele au ochii roșii și și-au stricat și farmecul ochilor și-au brăzdat fața pudrată cu adevărate brazde de lacrimi.

Nu, melodrama nu vrea să moară, ba e adevărata melodramă, căci plânge și pianul, plâng și violile.

Ca adevărați esteți, cei cari pun la cale un film cinematografic plătesc cu aur câte o artistă frumoasă, care se agită, râde, plânge cu lacrimi adevărate și publicul cel drăguț, publicul cel de treabă, publicul cinstit, plânge ca un copil las ce e.

Eu unul ador cinematograful pentru un motiv extraordinar de puternic și în contra căruia nu se poate ridica nici un om înțelept: actorii nu vorbesc. Ar fi un dezastru în ziua când vreun învățat ar găsi mijlocul să facă pe actorii din acest spațiu cu două dimensiuni să vorbească.

Ia gândiți-vă puțin la avantajul de o însemnătate extraordinară, că cele mai frumoase femei care se agită pe pânza cinematografică

O, DE-AȘI PUTEA...

*O, de-ași avea cuvinte, iubito, ca să-ți scriu
Un cântec melancolic ca pacea din sicriu,
Farmecător și dulce ca șoapte de izvor,
O, de-ași putea, iubito, c'un cers să te'nșior!*

*O, de-ași avea cuvinte, iubito, ca să-ți scriu
Un cântec melancolic ca pacea din sicriu,
Farmecător și dulce ca risurile mele
Ce au apus în umbră și-au răsărit în stele!...*

H. Hortopan

nu sunt auzite de cei din sală, chiar atunci când răcnesc de patimă.

Nu, de sigur, nu v'ati gândit nici odată, că dacă vă place cinematograful, una din cauze e și aceasta.

Ce strică tot farmecul unei femei? Vorba. Cea mai ispititoare femeie vorbește urât, chiar atunci când vorbele pe care le spune, le-a învățat pe dinafară dintr'o piesă scrisă de un bărbat. Femeia afectează totdeauna, fie în bine, fie în rău, joacă teatru în fiecare moment — de aceea joacă admirabil și la cinematograful — dar vorba e ceva de prisos. Ce admirabilă invenție aceea de a pune cu litere de-un cot pe pânză, o scrisoare pe care o femeie trebuie să o citească. Scrisoarea aceea e totdeauna cu bucluc; vă inchipuiți ce țipete disperate s'ar auzi în sală, când ar citi-o o vulgară actriță de teatru.

La cinematograful totul se petrece elegant, pe tăcute și oricât s'ar stramba cititoarea, tot nu e așa de disgrațioasă, ca atunci când i-ar fi dat citire cu glasul obișnuit.

Frumusețea are un farmec deosebit, dar frumusețea tăcută, nu cea a cărei gură se deschide larg, pentru a se auzi suneta barbare de patimă. De leoaice te temi și când le vezi la menajerie, închise cu grije, cu nouă lacăte.

Și apoi mai e ceva; lăsând la o parte melodramele cu crime și detectivi, admirați marea moralitate ce se degajează din fiecare film. O femeie are patima obiș-

nuită a iubirii, sentiment fiziologic foarte lesne explicabil; nu mai e stăpână pe ea și cade în brațele actorului frizat și pomădat. So răzrună actrițele la cinematograful că nu pot să vorbească se răzrună sărutând mai pasionat de cât obișnuiește să sărute cea mai pasională din ele.

Dar morala veghiază. Bărbatul, ruguman cum trebuie să fie, nu ști nimic, nu aude nimic, el se terește că e înșelat. Doamna însă e pedepsită. O apucă remușcările tipă — dar la cinematograful, cum știți, nu o auzim —, leșină, e pedepsită, căci sau inebunește, sau se omorâ.

Bărbatul adulter de asemenea e pedepsit și vai de capul lui, nici unui spectator nu-i e milă de trista lui soartă.

Dar filmele cu adevărat interesante sunt cele în care eroii sunt interpretați de saltimbanci, care călăresc bine, înoată ca peștii, sar de pe stânci în mare, se urcă în balcane și aeroplane, fug cu automobilele, etc. Și e lucru natural. Omului îi plac aventurile ce nu-i aduc aminte de acelea pe care le are în propria lui casă. Publicul cel drăguț și simpatie se va pasiona deci pentru cei care au putere și curaj, nu pentru cei care mereu se vaită, mereu plâng.

Nu, să nu progreseze cinematograful, să nu se transforme în teatru vulgar. Cum nu are nevoie de directori, nu are nevoie nici de actorii care să apară în trei dimensiuni și care să vorbească. Și

mai ales să lase pe actrițe așa cum sunt, frumoase, mlădăoase, dar să le păstreze mute, e un avantaj mare pentru cei cu auzul delicat.

Victor Anastin

Pagini îngălbenite ¹⁾

23 Aprilie.

Soarele mi-a apus, puterile'mi sunt dărmate. Mor, făr' să fi trăit. N'am avut parte de fericire, nici de o bucurie, cit de fugară...

Decind m'am înapoiat din Italia, slăbese din ce în ce. Mă încercă niște friguri și o tuse seacă mi sfișie pieptul din când în când. Nu știu dacă am răcit pe drum, sau pe cerdacul meu inhorbotat în flori, unde'mi petrec serile, în melancolia renunțării, regretând năruirea visului de fericire.

În lumca asta frumoasă, un adevărat raiu înflorit, numai eu pier în plină tinerețe. Moartea'mi rânjește din prag. Nu-i scăpare. Știu. Am intrat în agonie din elipa, când tu, Florel, mi-ai întors capul înfăia dată. Atunci... mi-ai iufipt o rană mortală, care sângerează ducându-mi viața strop cu strop...

Și oboseala cumplită, ce abia port îmi ia somnul recreator și pofta de mâncare... Dar ce'mi trebuie dacă te-am pierdut pe tine ?

Ce rost, ce farmec mai are viața mea ?

Mor, de dorul tău nevindecat... în floarea tinereții...

Ei, dar ce-mi pasă !... Cu atât mai bine. Cine știe de câte suferințe voi scăpa murind de grabă...

Dormind mereu, nelnterupt de vise rele de dureri... Asta o fi fericirea...

Dar aş vrea să mor într'o infiorare de patimă, strânsă de brațele-ți vâjnoase, cu putere, la inima ta. Un vis nebun. Tu doar nu mai vrei să știi de mine și voi muri în singurătatea mea mohorâtă, în părăsirea mi de ghiță.

Poate să vie deci elipa mare, atotimpăcinitoare... sunt gata să mor.

S'au spulberat doar pe rând vise, dorințe, avânt... Totuși... un aprig dor de viață îmi macină în tainice... Aș vrea să mai trăiesc... să te mai văd Of !... Și dacă am mai putea sta împreună... Ce fericire ar fi !...

Numai odată, de m'ai îmbrățișa, ca atunci... Și eu, o singură dată de te-ai putea săruta !. În feul acelei sărutări, tu ai găsi nectarul amestec din haemele Orientului.

25 Aprilie.

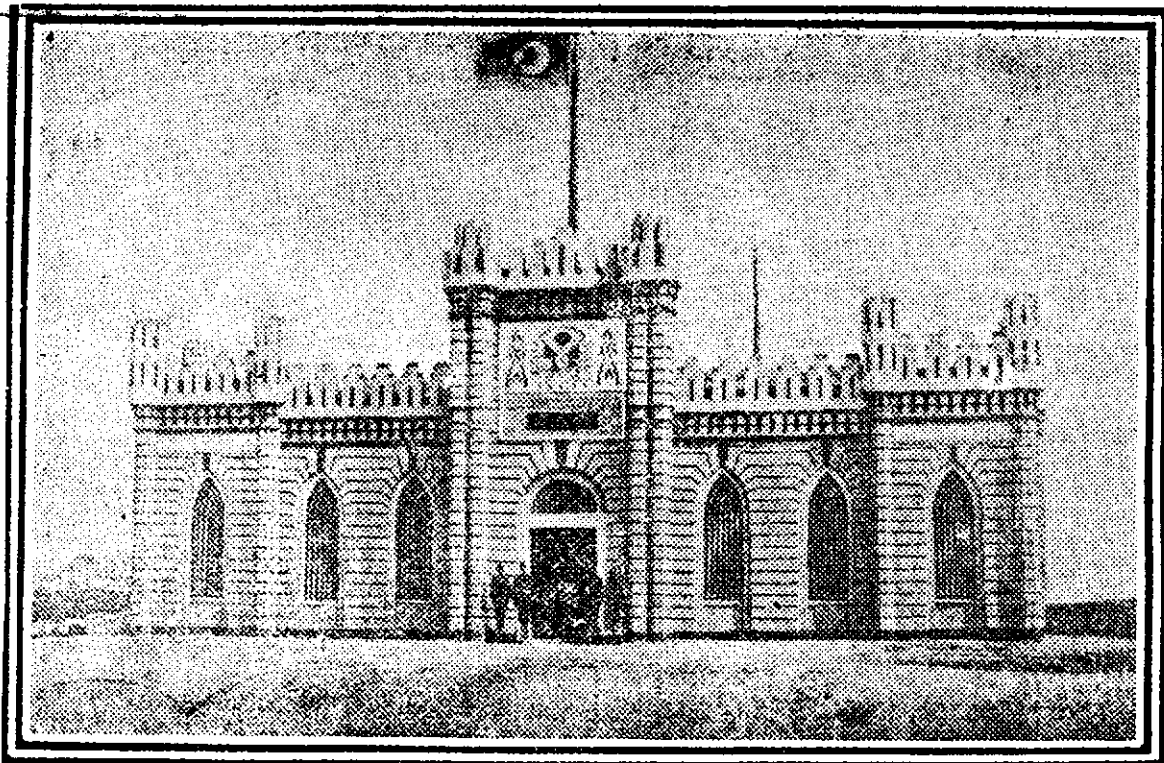
Doctorul e foarte supărat fiindcă m'am întors din Italia. Vrea să mă duc la munte. Dar nu mă poate convinge. Degeaba aş fugi. Boala m'ar urmări ori unde. S'apoi... să plec, să nu te mai văd Florel ? Mi-ar întrece puterile.

Aici, ne întâlnim... și încă adeseori. Prin ce minune ? Cine ar putea spune !... Întâmplarea, ori o putere nevăzută, tainică, ne împinge unu spre altul ? Dar tu treci ca un stră'n pe lângă mine. Dacă ai ști ce nespus mă doare că nici nu mă saluți, poate n'ai fi în stare de atâta cruzime.

Mă faci să sufăr îngrozitor, totuși nu caut să te ocolesc. Din potrivă. Vreau să te văd mereu, într'una... ca să mă turbur. Es înfrigurată, zilnic, să-ți zăresc măcar în depăr'are silueta viguroasă. O sete arzătoare mă mână pe acele locuri, pe unde știu că treci. Îmi vine să-ți bat în giam, să te văd răsărind în fața mea.

Turburarea, ce-mi răsecolește adâncurile când dau cu ochii de tine, e dureroasă... și plină de farmec. Vinele-mi bat cu putere, duișia ce-mi ia sufletul ca un șuvoiu fierbinte, năvalnic, mă copleșește.

1) Găsite, printre niște cărți, ce-mi lăsase după moarte o prietenă.

Constantinopol. — Arsenalul

Apoi, când puterea misterioasă, ce ne-a prilejit întâlnirea, ne împinge iar departe unul de altul, eu, mă zbat... mor ceas cu ceas, clipă cu clipă...

17 Mai.

Monotonia singurătății, în care tânjese, mi-o sparge câte odată Lili, fata colonelului, (care s'a măritat pe când eram în Italia), venind să mă ia pe la teatrele din grădini și cinematheatre. Ea, în vârtejul petrecerilor vrea să uite durerea, că părinții au silit-o să ia de bărbat un bogătaş bătrân.

Imi vine din când în când și Gertruda. Ar dori să mă îngrijească. Dar mi-e numai o povară. Nu mă pot împăca cu felul ei de a fi. S'acum pareă mi-e și mai nesuferită de când s'a înapoiat dela spital, unde zăcuse aiasta vreme. Acolo și pierduse voiașă necugetată. E mai serioasă.

Pe semne, fiecare om are în suflet o rană. Nimeni nu cunoaște, poate, fericirea. O fi asta numai o iluzie, un miraj, ca „Apa morții“, după care alergă veșnic în zadar, s'o vezi de aproape.

29 Mai.

Eri, făcându-mi plimbarea obișnuită, mă pomenii în față cu el. Era așa de frumos, cum se ivi deodată din nevăzut în plină lumină. Și pe nevrute mă ascunsei sub cortul de dantelă albă, al umbreluței mele. Să nu-mi vadă sleirea făpturei și obrajii subțiați, de pe cari boala a șters trandafirii, mi era pară singura grijă.

Dar când crezând că-i de mult departe, ea de obicei, dus de nepăsarea-i adâncă jignitoare, mă întorsei să mă pot desfăta cel puțin în mersul oblu al staturii lui bine legate, ce-mi fu dat să văd? El, sta înmărmurit locului, fixându-mă cu niște ochi plini de spaimă, ca unul, care primi o lovitură de cuțit în inimă.

Aproape de leșin mă repezii într-o trăsură.

Acasă, acasă — imi vuia în adâncuri dezlănțuirea furtunei simțirilor.

Totuși, odată cuibărită printre florile depe cerdac, eul meu nu mai părea atât de îndurerat. În mine se imprăștiă parca o undă de fericire. M'a privit... Imi poartă interes? Mai are deci nu grăunte de iubire pentru mine? Dar... oftez din greu: e prea târziu. Crinul, s'a prăbușit, frânt de viscol.

Neli Cornea.

SCRISOARE

Lui

De sub pluta smărdăie,
Pale vântului aripe,
Ți trimet o sărutare
Ție.

Tot pe vânt aștept să mi vie
Un răspuns blajin și dulce,
Cum mi'l dai odinioară
Mie.

Stiu că 'n noaptea de betie
Fericit mi-ai zis: — Iubito,
Sclav d'acuma în viață îți s'nt
Ție.

Farmec, vis, cine nu știe
Că-i acum iubirea noastră?
Iuima d'ce mi-e tristă
Mie?...

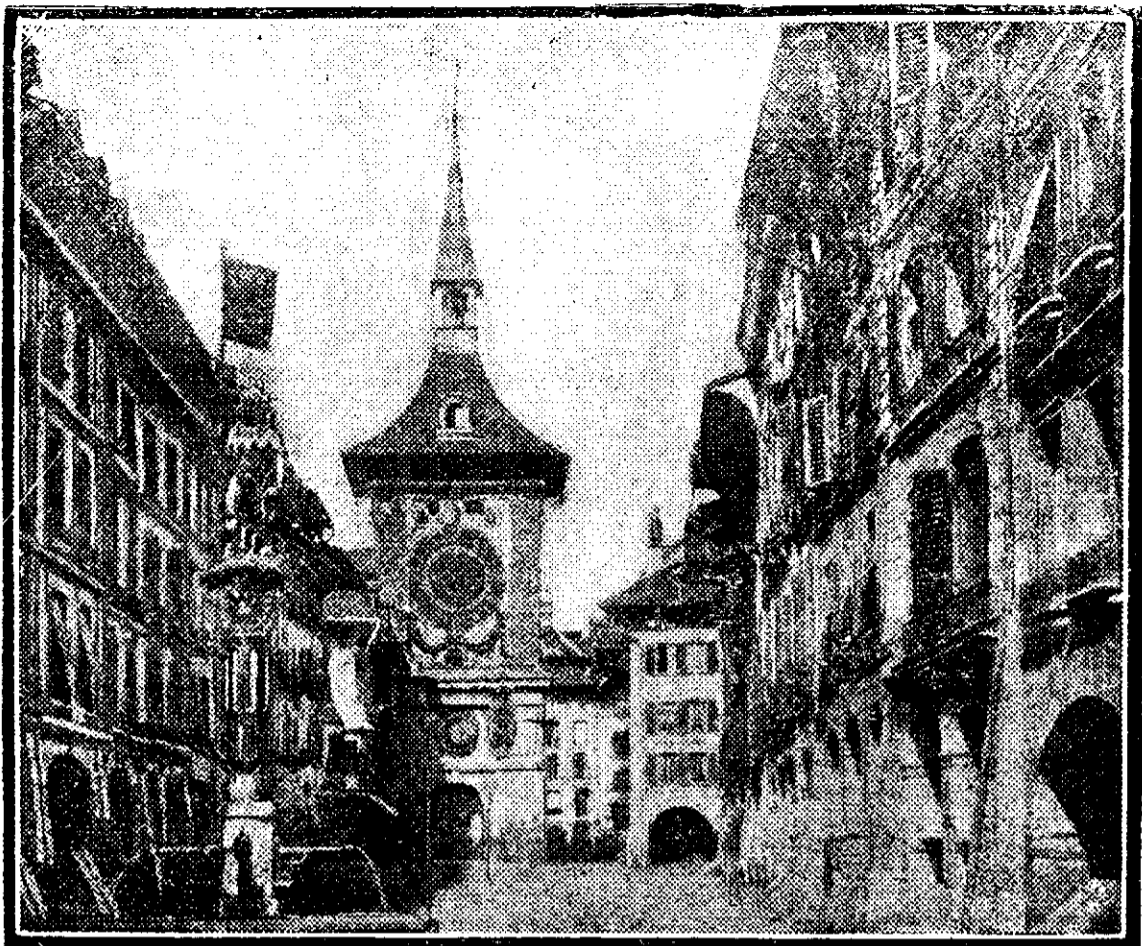
Ori v'o dată o să fie
Dragostea dintre noi stinsă
Și 'ți voi fi eu o streină
Ție?

O te-ăș blestema, iubite
Șaș muru unoi de ciudă.
Vezi ce mi năzărește 'n minte
Mie?...

Din micuța mea chilie
Ție:—Nai teamă, ți-e 'nchinată
Viața mea mereu și 'ntreagă
Ție!

Smara

Callmănești, 8 Mai 1916, Vila Floral.

Vederi din Berna (Elveția)

Săptămâna artistică

Salonul oficial

II

— PICTURĂ. — DESEN —

Urmez cu relevarea lucrărilor mai interesante, de pictură și desen, expuse la Salonul Oficial. Continui, în ordine alfabetică, cu pictorul Paul Popescu-Molda. Înapoiat de curând din Italia, unde a studiat pictura bizantină ca bursier al Comisiunii monumentelor istorice, acest tânăr maestru ne-a adus lucrări luminoase de sub albastrul cer al Italiei. Interior dela Capela Palatină din Palermo, Vederi din Berna și Venetia, Interior dela St. Marco-Venetia, sunt compozițiuni artistice cari merită toată atențiunea, prin eleganța stilului, coloritul și desenul cu care sunt interpretate.

Portretele, în pastel sau ulei, ale acestui pictor sunt adevărate plasticizări ale sufletului omenesc care luminează ochii și toată expresiunea feței celui portretizat. Simți că acolo e viață, e natură și ghicești astfel taina unui minunat portretist. Ce păcat însă că acest artist de elită expune prea puține din excelențele sale lucrări.

Desigur că, în viitoarele expozițiuni, vom avea prilejul să cunoaștem talentul pictorului Paul Popescu-Molda în toată amploarea desfășurării sale.

D-ra Rizanovici Donița expune aquarele și pasteluri de sub cerul nefericitei Serbii. Fortul Smederevo, Seara pe Celubara sunt peisajii de amintiri luminoase, puternice ca interpretare și colorit.

Caracteristic colorit au florile maestrului D. Serafim: Trandafiri, Flori de câmp, Săbiute (glăzules) sunt armonii de culori. Elev la școala de arte frumoase, Tinăra domnișoară pun în plină lumină calitățile de bun portretist ale maestrului, care e un consacrat definitiv al artelor plastice dela noi.

Peisagiile pictorului Senlescu Eduard sunt interesante: Primăvara, Casă veche.

Vederea Severinului, Zi de țig (Severin) sunt lucrările d-lui Stă-

nescu-Marincea care redă toată poezia pitorescului port dela Dunăre.

Un bun maestru al portretului e și pictorul Stoenescu Eustațiu: portretele sale au linii caracteristice și un colorit cu totul original.

Pictura istorică este predilecția pictorului Stoica Dumitrescu, pe care imaginația l'ajută mult să redea momente retrospective din istoria neamului nostru: Alegerea lui Petru Rareș de Domn și Moldovei; e o lucrare mare și evocativă, în care palpită tot sufletul străbunilor noștri.

Pictorul Tempeanu expune peisajii luminoase, pe care le cunoaștem din recenta-i expoziție personală: Flori de primăvară, Coastă stincoasă, Zăzăr în floare.

Evocarea vieții dela Mircești, trăită de marele nostru Alecsandri, se vede limpede în peisagiile pictorului Tincu: În luncă la Mircești, Casa lui Alecsandri dela Mircești, ș. a.

D-rele Maria și Denisa Urlășeanu expun flori și fructe interesante ca interpretare: Mere și struguri, Prune, Trandafiri.

Pictorul Vintilescu Aurel expune două lucrări: Cu rachiu la nașu, Repaos interesante ca desen și colorit.

Celelalte lucrări dovedesc și ele muncă, revărsare de lumini și umbre, interpretări apreciable în portrete și peisajii.

Desemnuri bune expun d-nii B'Arg, Bednarik, Briese, Balgărăș, Davidescu, Ioanid, Poitevin-Scheletti, Stoica, Tempeanu și alții.

În cronica viitoare: Sculptura, gravura, arta decorativă.

L. Iiescu

Primăvara

Zămbește primăvara-afară,
Și-s zilele de soare pline.
În orice vară simți viața
Cum revine.

Fiori de nențeleasă vraje
Revarsă 'n suflet înserarea
Și liniștită ca speranța
Este marca.

Zefirul, blând ca mângâierea,
Alintă lunca înverzită
Doar singur plopul să n'frunzească
Mai ezită.

Sunt serile bogate 'n stele
Și voluptuos le scaldă lacul,
Inviorat își naltă cântul
Pitpalacul.

Zămbind duioasa primăvara,
A re neiat întreaga fire
Și pare tot o vraje dulce
De iubire.

M. U. Sămaritza

Tipuri din Capitală

POMANAGIUL

Îl vezi în todeauna la teatru când în vre-un colț al sălei, când în locurile rezervate. E un chip curățel, îmbrăcat corect, cu oare care pretenție la distincție. Înfașurarea lui nu-ți poate spune dacă e un înamorat al Melpomenii și al Thaliei, un snob sau un pierde vară; poți să constăți numai că e un stâlp de teatru, cum alții sunt un stâlp de cafeana.

Nu se poate să nu-l întâlnești la teatru la care te duci și, mai ales vara, îl găsești în aceeaș seară la două sau trei grădini cu spectacole teatrale. Unii l'au poreclit din pricina asta Belzebut, căci doar căpetenia dracilor să fii ca să ai împreună cu Dumnezeu, darul ubiquității; alții cari nu ered în nimeni, îl socot un bogătaş original care își târăște plictisca dela o sală la alta la în-întâmplare.

Dacă îi observi mai cu luare aminte mișcărilor ajungi curând să-i dai numele ce i se cuvine: Poma-

Duminica viitoare 22 Mai SE FACE Tragerea MARILOR PREMII

ce oferă ziarul „UNIVERSUL“ abonaților săi.

Lei 5.000

IN BONURI COMUNALE 4%

cu cuponul de Mai 1917

Un dormitor complet de bronz

pentru 2 persoane, compus din 2 paturi de bronz, cu somiere, 2 noptiere, și un elegant lavoar cu oglindă, special lucrate de cunoscuta fabrică de mobile de bronz M. Gutman, București, str. Sf. Apostoli, furnizorul celor mai mari case particulare Ville și Hoteluri.

Un elegant BUFET lustruit mahon

având 3 despărțituri cu placa de marmoră și oglindă, cumpărat de la „Compania Americană“, mare depozit de mobile, strada Carol No. 74, etaj I

Un dormitor de lemn fin

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică No. 10. Sucursala: Calea Victoriei No. 107

Un gramofon „Gigant“ cutia lustruită mahon, mecanismul extra forte, cu arc dublu, cântă 7 cântece după un remontajiu. „Pavilionul de alamă“, de cea mai mare mărime. Brațul acustic conic ultima perfecțiune. Diafragma „Exhibition“, inclusiv 6 plăci duble (12 cântece) opere alese. Acest gramofon este cel mai puternic și înzestrat cu o mecanică foarte solidă, merge aproape jumătate de oră, după un remontajiu. Ne-a fost furnizat de Marele magazin de muzică JEAN FEDER, furnizorul Curții Regale, București, Calea Victoriei 54.

10 Lăzi cu diferite produse ale renumitei Case „Brosson“

fabrică de lichieri, siropuri și cognacuri, au fost cumpărate pentru premiile ce le oferim abonaților noștri la tragerea din Mai 1916

Una vioară fină cu cutie forma vioarei captușită cu catifea, inclusiv arcuș cu capra de fildeş garnitură de coarde englezești, cauerion și surdină; Una chitara fină de palisandru; Un clarinet de abanos fin, cu 8 clape de nichel și brățară jos la corpul de rezonanță, inclusiv 12 pene de rezervă. Aceste toate ne-au fost furnizate de Magazinul general de muzică „La Harpa“ București, str. Colței nr. 6, renumit în toată țara pentru deosebită calitate a mărfurilor ce debitează. Una pușcă de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel „Bayard“, din renumita fabrică de arme „Patez-Bayard“. Această armă are 4 săvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulbere neagră, cât și pulbere fără fum; Una pușcă de vânătoare cu două țevi cu zăvor de închidere sistem „Greener“. Un revolver semi-automat „Ravo“ cu mâner de sidol. Un flacon „Thermos“, de 1 litru, care menține temperatura lichidului (cald sau rece) în timp de 48 de ore, cumpărate de la Marele magazin de arme și biciclete B. D. Zissu, furnizorul Curții Regale, Calea Victoriei 44 București.

Jumătate garnitură mobilă de bambu, pentru salon, compusă din: Una canapea, două fotolii și patru scaune elegant tapisate; Una măsuță de bambu; O oglindă venețiană de cristal; Una etajeră de bambu; Un cear de bambu cu oglindă de cristal pentru ațien toate acestea cumpărate de la marele magazin de mobile Marco Dattelkremer, str. Carol 62, București.

Cinci chimioze igienice după măsură, calitatea 1-a, (brilul lui Iov), singurul brevetat în țară și inventat de d. căpitan Iov, din Pitești, care are proprietatea de a preveni și vindeca chiar boale vechi, de: stomac, rinichi, constipație, șale, după cum se constată din numeroasele scrisori de mulțumire primite de la persoanele ce-l poartă.

15 flacoane a câte 1 kilo, apă de Colonia Camelia, puternice parfumată cu liliac, măgărișar, violette, zambile, heliotrop și Verveine, furnizate de renumita fabrică de parfumuri „Camelia“, A. S. Aftalion, str. General Florescu nr. 6, București.

1 Coșuleț de metal fin argintat pentru servit pestele; 1 Vas automat pentru unt, de metal fin argintat cu interiorul de cristal; 1 serviciu de dejun de alpaca argintat conținând 2 ouare, 1 vas pentru unt și 2 solnițe mici, toate pe un suport elegant; 1 fractieră de metal alb fin argintat; 1 baston cu tinerul de argint veritabil marcat de stat; 1 pungă de alpaca fin argintată; 1 Cutie captușită cu mătase ros conținând: 1 încheietoare de ghețe, 1 încheietoare de mânuși, 1 mașină de întins mânuși, 1 os de pantofi, toate de metal foarte fin argintat; 1 pendulă mare de salon de stejar închis cu bătaie frumoasă și întorcându-se odată la 15 zile. Furnizate de marele Magazin de bijuterii, Frații Roller str. Carol 60 Etaj I.

5 ceasornice de argint pentru buzunar având inscripția ziarului „Universul“; 5 ceasornice pentru birou cu pedestal de cristal, tot cu aceeași inscripție; 5 ceasornice de petete frumoase pictate, se întorc la 8 zile, tot inscripția ziarului „Universul“; 5 ceasornice nichel având și aparat Pres-Papier.

8 Lămpi de masă complete cu sita sticlă și abatjour dind lumina la fel cu gazul aerian, revenind mai eficient ca orice fel de iluminat și chiar decât petrolul. Aceste lămpi ne-au fost furnizate de firma Cassaliă, asociația dr. V. Rosculeț și Conții R. și G. de Roma, București str. Dr. Lueger No. 6.

50 dejunuri copioase la marele restaurant Europa din Pasajul Român.

Un lavabon de faianță englezesc, alb, pe un picior de fontă vopsit și lăcuit alb, cu ventii de scurgeri cu lanț nichelat, Bateria de scurgere din alamă fin nichelat, furnizat de Teirich & C-ile, succesor Carol Weirlich, Telefon 671.

5 assortimente complete din produsele cosmetice „Flora“, compuse din: cremă Flora, 1 cutie pudră Flora, 1 Săpun Flora, 1 sticlă Capilogen Flora, 1 pomadă Flora, 1 sticlă lapte de crin Flora, 1 săpun de lapte de crin 1 apă de gură Bucol, 1 pastă de dinți.

4 Splendide sacheuri pentru dame.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din „Memoriile Regelui Carol“ tipărit anume pentru abonați

Notăți bine: dând aceste mari premii de valoare abonamentele sunt reușite la 18 lei pe an; 9.15 pe 6 luni; 4.65 pe 3 luni

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe 6 luni 15 și cei pe 3 luni 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare. Administrația „UNIVERSULUI“ nu întrebuințează încasatori

Plata abonamentelor se face direct la Cassa administrației ziarului, prin mandat poștal sau în persoană